Bindend Advies van de Commissie van Beroep van het NSPS
in het geschil tussen

De heer M. Kramp te Heteren,
de heer A. van Asch te IJzendoorn,
de heer T. Steijvers te Budel,
de heer M. Kruitbosch te Welsum,
de heer G. Lanting te Aalden
en mevrouw M. Cremers-van Wanrooij
allen individueel lid van het NSPS en verenigd in het bestuur van de Bond van Shetland Pony Hengstenhouders

tegen

het Bestuur van het Nederlands Shetland Pony Stamboek

Het geschil in hoofdlijnen
Het Bestuur van de Bond van Hengstenhouders heeft bij brief van 29 september 2021 het oordeel van de Commissie van Beroep gevraagd over de gang van zaken tijdens het spermaonderzoek 2021, omdat het Bestuur van de Bond van Hengstenhouders van mening is dat er niet gehandeld is conform de richtlijnen zoals opgenomen in het keuringsreglement.

De procedure
De zaak is aanhangig gemaakt door het Bestuur van de Bond van Hengstenhouders. De Commissie van Beroep is echter alleen bevoegd in geschillen die worden ingeleid met een aangifte door een lid van het NSPS of een aangifte door het bestuur van het NSPS. Het Bestuur van de Bond van Hengstenhouders is geen lid van het NSPS. Om de situatie te voorkomen dat de Commissie zich om deze reden eerst onbevoegd verklaart en daarna een gelijkluidende aangifte ontvangt van personen die wel lid zijn van het NSPS, is de gelegenheid geboden om te bevestigen dat het ingediende geschrift beschouwd moet worden als te zijn ingediend door personen die deel uitmaken van het Bestuur van de Bond van Hengstenhouders en die wel lid zijn van het NSPS. Uit de bevestiging die mevrouw M. Cremers-van Wanrooij bij e-mailbericht van 4 december 2021 heeft verzonden blijkt dat de hierboven genoemde personen, leden van het NSPS, dienen te worden aangemerkt als indieners van het geschrift van 29 september 2021.

OP verzoek van de Commissie van Beroep heeft het Bestuur van het NSPS stukken ingestuurd die een beeld geven van de gang van zaken tijdens het spermaonderzoek van 2021. Dit betreft:

- een toelichtende brief d.d. 7 oktober 2021 van de Voorzitter, de heer H. Schouls
- een e-mailwisseling tussen het NSPS en J. de Rijk, Universiteit Utrecht, faculteit Diergeneeskunde, Discipline Voortplanting, d.d. 27 en 31 mei 2021
- een advies van mevrouw mr. R.M. Bok, DAS rechtsbijstand, d.d. 23 augustus 2021
- een bericht van het Hoofdbestuur van het NSPS aan A. Dibbits, d.d. 31 augustus 2021
- een bericht van A. Dibbits aan het Hoofdbestuur van het NSPS, d.d.21 juni 2021

- een Feitenrelaas inzake Spermaonderzoek 2021, ongedateerd
- een bezwaarschrift van P. Bonants en G.H. van Wieren de Wit tegen het besluit van het bestuur van het NSPS inzake Milton v.d. Veldhoeve, d.d. 30 juli 2021
- een mailwisseling tussen het bureau van het NSPS en R. van Raak, d.d.13 en 15 september 2021.

Op maandag 13 december 2021 heeft een hoorzitting plaats gevonden ten kantore van De Nieuwe Heuvel te Lunteren. Partijen hebben daarbij hun standpunt nader kunnen toelichten aan de Commissie van Beroep, voor de behandeling van deze zaak gevormd door de heer Boer, de heer Broens, de heer Hut en de heer De Poorter, voorzitter. Een samenvattend verslag van de hoorzitting is als bijlage aan dit bindend advies gehecht.

Beoordeling
In het geschrift van 29 september 2021 wordt gesteld dat de hengsten Maxwell v.d. Vogelhof en Milton v.d. Veldhoeve buiten de in de richtlijnen III gestelde termijn maar met instemming van het Bestuur van het NSPS een extra sprong hebben mogen maken, om zo tot een goed gevolg van het spermaonderzoek te komen. De Commissie van Beroep wordt gevraagd de onderzoeken die buiten de termijn vallen nietig te verklaren.

De Commissie van Beroep heeft niet de bevoegdheid om besluiten of handelingen van enig orgaan van het NSPS te vernietigen of nietig te verklaren. Dat laat onverlet dat de Commissie van Beroep kan beoordelen of conform statuten, reglementen en richtlijnen is gehandeld, nu zowel de indieners van het geschrift van 29 september 2021 als het Bestuur van het NSPS hebben aangegeven prijs te stellen op een dergelijk oordeel.

Naar het oordeel van de Commissie van Beroep volgt uit *Richtlijnen III Uitvoeringsrichtlijnen spermaonderzoek stamboekhengst met selectielicentie of basislicentie* het navolgende.

Het eerste spermaonderzoek zal worden gepland in de periode rond half april, zodat de uitslag vóór 1 mei bekend kan zijn.
Indien nodig kan een tweede spermaonderzoek plaatsvinden. Dit heronderzoek moet bij het stamboekkantoor worden aangevraagd en de uitslag moet uiterlijk 1 juni van het betreffende kalenderjaar bekend zijn.
Indien nodig kan een derde onderzoek bij het stamboekkantoor worden aangevraagd in de periode eind augustus-september.
Indien nodig kan een vierde en laatste onderzoek worden aangevraagd in april van het volgende jaar, gelijktijdig met het eerste onderzoek in dat volgende jaar.
Deze vier onderzoeken worden uitgevoerd door de Faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit Utrecht.

Kennelijk in aanvulling op deze regeling is in het verslag van de algemene ledenvergadering van het NSPS van 29 november 2014 onder punt 9 Mededelingen van het bestuur onder meer het navolgende opgenomen:

'Bij de preparaten welke op eenzelfde wijze zijn beoordeeld en omschreven, zijn betrekkelijk geringe verschillen in de uitslagen vast te stellen. Bij het onderzoek worden in principe 200 zaadcellen beoordeeld, niet door een machine, maar door geoefende personen. Uiteraard worden ook niet dezelfde cellen beoordeeld, in het ene geval wordt er vanaf de linkerzijde van het preparaat begonnen, in het andere geval vanaf de rechterzijde.
Hoewel er geringe verschillen zijn waar te nemen, is er over het algemeen een eenduidige conclusie waar te nemen.
Echter wanneer we qua uitslagen in de grensgebieden komen, kan het voorkomen dat de één net boven, en de ander net onder de gestelde grens van 40% Beweeglijkheid en Morfologie bij een TNB van 1000 resp. 50 % Beweeglijkheid en Morfologie bij een TNB 600 uitkomt.
*Om hierin te voorzien heeft het bestuur besloten om met ingang van het seizoen 2015 van alle hengsten waarvan de spermakwaliteit bij het **heronderzoek** in het voorjaar van het jaar van goedkeuring bij de Faculteit Utrecht niet voldoet aan de norm, een preparaat voor een second opinion onder duidelijk vooraf vastgestelde condities aan te bieden bij de gezondheidsdienst voor Dieren te Wolvega. Om hiervoor in aanmerking te komen moet de morfologie tussen de 36 % en 39,9% bij een TNB van 1000 resp. 46% en 49,9% bij een TNB van 600 liggen.'*

De commissie stelt vast dat in 2021 is afgeweken van deze richtlijnen zoals die bestendig zijn toegepast. De afwijking betreft de onderzoeken die op 21 en 23 juni te Wolvega plaatsvonden. Met deze onderzoeken hebben de betreffende hengsten buiten de daarvoor geldende termijnen een extra onderzoek ondergaan zonder dat daarvoor een basis wordt geboden in Richtlijnen III.

Voorts is afgeweken van de regeling voor een second opinion zoals vastgelegd in de hiervoor geciteerde notulen van de Algemene Ledenvergadering van 29 november 2014, doordat de hengsten opnieuw hebben gesprongen, terwijl de regeling spreekt van het aanbieden van een preparaat. Naar het oordeel van de Commissie van Beroep moet redelijkerwijs worden aangenomen dat daarmee wordt bedoeld een preparaat van één van de sprongen die de betreffende hengst eerder in Utrecht had gemaakt. Uit de aanleiding voor het treffen van de regeling zoals beschreven in de notulen maakt de Commissie van Beroep op dat het gaat om een tweede beoordeling van een preparaat en niet om een extra heronderzoek met een nieuwe sprong.

De Commissie van Beroep heeft, als gezegd, niet de bevoegdheid om besluiten of handelingen van enig orgaan van het NSPS te vernietigen of nietig te verklaren. Dat impliceert dat de Commissie van Beroep de uitslagen van het spermaonderzoek 2021 in stand laat, ook in de gevallen waarin is afgeweken van de Richtlijnen III. Het onderhavige bindend advies beoogt uitsluitend duidelijkheid te geven voor de toekomst.

De Commissie van Beroep signaleert dat de regeling voor de second opinion zoals beschreven in de notulen van de Algemene Ledenvergadering van 29 november 2014 op een afwijkende wijze tot stand is gekomen, respectievelijk is vastgelegd. Een aanvulling op de Richtlijnen dient door de Algemene Ledenvergadering te worden vastgesteld en als besluit van de Algemene Ledenvergadering te worden vastgelegd. Dit behoort dus niet tot de bevoegdheden van het bestuur.

De Commissie van Beroep geeft in overweging om deze regeling zo nodig te verduidelijken, bij voorbeeld door expliciet op te nemen dat het aan te bieden preparaat van een eerder gedane sprong afkomstig moet zijn en door de 'duidelijk vooraf vastgestelde condities' toe te voegen.

De uitspraak

De Commissie van Beroep verklaart de aangifte als verwoord in het geschrift van 29 september 2021 gegrond en bepaalt dat de indieners de door hen betaalde procedurekosten terugkrijgen.

De Commissie van Beroep bepaalt voorts dat dit advies overeenkomstig artikel 13 lid 1 Reglement Commissie van Beroep gepubliceerd moet worden in de officiële mededelingen van het NSPS.

Namens de Commissie van Beroep,

mr. D.R. de Poorter
voorzitter